

KONSULENTENS DAGBOG

Inger Knude Rasmussen

Af Inger Knude Rasmussen, Videncenter for Landbrug, Fjerkræ

Gangbedømmelse anno 2011

De danske slagtekyllinger går bedre end i 2004-2005. Dette er konklusionen på undersøgelsen af slagtekyllingers gangegenskaber anno 2011 til trods for en stigning i den gennemsnitlige score i gangbedømmelsen.

Den praktiske del af undersøgelseerne af danske slagtekyllingers gangegenskaber anno 2011 er blevet afsluttet.

Der er gennemført besøg ved i alt 18 producenter. Hos samtlige 18 producenter er der lavet gangbedømmelse på mindst 150 kyllinger. I alt er 2.894 kyllinger blevet vurderet. Den gennemsnitlige vurdering er endt på 1,91. Blandt de enkelte hold hvor vurderingen er foretaget varierer bedømmelsen fra 1,68 til 2,01.

Langt de fleste kyllinger har fået karakteren 2 som dækker over en kylling, der går med lettere ujævn og let haltende gang. Kyllingen har en klar defekt, der dog ikke påvirker manøvreringsevne, acceleration eller fart.

Samlet har 83,3 % af kyllingerne fået karakteren 2 (for de enkelte hold svinger andelen fra 57,2 % til 92,0 %).

Sammenlignes med tidligere undersøgelser af danske kyllingers gangegenskaber ses, at antallet af kyllinger med svære gangproblemer (score 4+5) er lavere nu end ved de tidligere undersøgelser. Men samtidig er andelen af kyllinger med karakteren 0 og 1 også faldet, så den gennemsnitlige score er steget fra 1,41 i 2004/2005 til 1,91 i 2011. Dette gør det svært at komme med en entydig konklusion på udviklingen af kyllingernes gangegenskaber. Antallet/andelen af kyllinger med svære eller meget svære gangproblemer er reduceret fra 0,5 til 0,2 % siden sidste undersøgelse. Andelen af kyllinger med karakteren 3 (kyllinger med tydelig halthed, der påvirker manøvreringsevne, acceleration eller fart) er reduceret fra 12,6 % til 3,7 % af kyllingerne. Denne udvikling gør at den samlede konklusion på udviklingen af kyllingernes gangegenskaber bliver, at der siden 2004/2005 er sket en forbedring i gangegenskaberne til trods for, at der er set en stigning i den gennemsnitlige karakter, der er givet.

Tabel 1: oversigt over den procentvise fordeling af gait score (GS) for danske kyllinger i undersøgelserne i hhv., 1998/1999, 2004/2005 og 2011.

År	Kyllinger pr. gait score, %					
	GS 0	GS 1	GS 2	GS 3	GS 4	GS 5
1998/99	25,0	20,6	24,3	24,3	5,5	0,3
2004/05	19,5	33,2	34,1	12,6	0,5	0,0
2011	0,59	12,16	83,34	3,70	0,17	0,03

Post-mortem undersøgelser

Der er lavet dyrlægeundersøgelser af 20 kyllinger fra hvert besøg. De aflivede kyllinger, der har bidraget til post-mortem undersøgelsen, havde en gennemsnitsvægt på 1.903 gram. Hvilket er en svag stigning i vægt i forhold til de tidligere undersøgelser. I 1998/1999 var gennemsnitsvægten 1.820 gram og i 2004/2005 var gennemsnitsvægten på de aflivede kyllinger 1.860 gram.

En hurtig analyse af resultaterne fra post-mortem undersøgelserne viser ingen klar sammenhæng mellem gangegenskab (GS) og forekomsten af f.eks. TD eller FHN. Sammenhæng mellem trædepudescor (TP) og GS er ikke entydig ligefrem proportional (der vil i den supplerende undersøgelse blive inddraget slagterivurderinger af TP for hele holdet).

Flere hanekyllinger end hønekyllinger har fået høj GS, men hvorvidt det hænger sammen med køn eller med vægt, er uvist. Der er ved tidligere undersøgelser fundet korrelation mellem GS og vægt, hvor tunge kyllinger kunne forventes at få den højeste GS. I pågældende undersøgelse var gennemsnitsvægten på hanekyllingerne 2.073 gram, mens gennemsnitsvægten på hønekyllingerne var 1.773 gram. For begge køn tilsammen var gennemsnitsvægten 1.903 gram.

Undersøgelser af forekomsten af TD og FHN har vist, at brusken løsner sig fra knoglen ved 27 % af

Tabel 2: Oversigt over registreringer for køn, benstilling og svidninger fordelt på Gait Score (GS)

GS	Antal	Køn		VI*	Vr*	TP (venstre)			Hasesvidning			Brystsvindning		
		Han	Hun			0	1	2	0	1	2	0	1	2
0	2	0	2	0	0	1	1	0	2	0	0	2	0	0
1	43	12	31	2	0	32	9	2	28	14	1	42	1	0
2	301	129	172	51	1	240	57	4	161	138	2	299	2	0
3	11	11	0	3	0	8	0	3	4	5	2	11	0	0
4	5	4	1	3	0	5	0	0	2	3	0	0	0	0
5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I alt	362	156	206	59	1	286	67	9	197	160	5	354	3	0

*VI = Valgus; Vr = Varus.

kyllingerne, når kyllingen åbnes til undersøgelse. Der er ikke fundet bakteriel aktivitet ved dyrkninger i et døgn. Ingen kyllinger har fået diagnosticeret FHN ved undersøgelsen.

Tabel 3: Oversigt over registreringer for TD og FHN fordelt på Gait Score (GS)

GS	Antal	TD			FHN*		
		0	1	2	0	1	2
0	2	2	0	0	2	0	0
1	43	43	0	0	31	12	0
2	301	286	7	8	220	81	0
3	11	11	0	0	6	5	0
4	5	4	1	0	4	1	0
5	0	0	0	0	0	0	0
I alt	362	346	8	8	263	99	0

* Karakter 0 = ingen forandringer. Karakter 1 = brusket løsnings. Karakter 2 = FHN

Sammenlignes resultaterne med de tidligere undersøgelser, ses der en positiv udvikling i trædepudebedømmelsen, hvor andelen af kyllinger med TP 0 er steget fra 68 % i 2004/2005 til 79 % i 2011. Andelen af kyllinger med karakter 2 i trædepudebedømmelsen er faldet fra 9 % i 2004/2005 til 2 % i 2011. Forekomsten af TD hos de undersøgte kyllinger er stigende (4 %) i forhold til 2004/2005 undersøgelsen (0,7 %), men stadig markant lavere end i 1998/1999, hvor 57 % af de undersøgte slagtekyllinger havde TD. FHN er ikke fundet ved kyllinger fra undersøgelsen i 2011. I 2004/2005 blev der fundet FHN ved 0,7 % af kyllingerne.

Supplerende undersøgelser

Der er ved besøgene, hvor der er lavet gangbedømmelser, samtidig blevet indhentet en række oplysninger om management og den aktuelle kvalitet for strøelsen. Disse oplysninger vil i den kommende

tid blive inddraget i videre databehandling med det formål at undersøge sammenhængen mellem management, strøelses kvalitet og kyllingernes gangegenskaber.

Selve undersøgelsen af gangegenskaberne er finansieret af Fjerkræafgiftsfonden. Den videre databehandling hvor der bl.a. vil være fokus på trædepudesundhed i forhold til gangegenskaber, management og strøelses kvalitet udføres i samarbejde med Københavns Universitet og finansieres af Videncenter for Dyrevelfærd.

Internationalt anerkendt bedømmelsessystem

Gait score skalaen er udviklet på et Britisk universitet anvendes til bedømmelse af kyllingers gangegenskaber verden over. I undersøgelsen af danske slagtekyllingers gangegenskaber anno 2011 er bedømmelsen af kyllingerne foretaget af Inger Knude Rasmussen og Agnete Spangberg, der begge har gennemgået et formelt træningsforløb i gangbedømmelse afholdt af Dr. Andrew Butterworth, Bristol University, der har været med til at udvikle systemet.

Gait-score beskriver hver kyllings gang-egenskaber på en skala fra 0-5, hvor:

- GS0 = kyllingen går helt flydende og ubesværet
- GS1 = kyllingen går ikke helt flydende, men med svag, udefineret defekt
- GS2 = kyllingen går med lettere ujævn og let haltende gang (klar defekt, der ikke hindrer bevægelse)
- GS3 = kyllingen er betydeligt halt med vraltende, trippende og ujævn gang (klar defekt, der påvirker manøvreringsevne, acceleration eller fart).
- GS4 = kyllingen har svært ved at rejse sig. Den kan gå enkelte skridt, men lægger sig ved første givne lejlighed
- GS5 = kyllingen er ude af stand til at gå

Kestin et al., 1992